

Sygn. akt I ACa 624/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Rystał
Sędziowie:	SSA Iwona Wiszniewska (spr.) SSA Tomasz Żelazowski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Simińska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Gminy Miasta S. - Zarządu (...) w S.

przeciwko B. Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 maja 2015 r., sygn. akt I C 1439/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla wyrok zaoczny wydany w dniu 30 maja 2008 roku w sprawie I C 183/08 Sądu Okręgowego w Szczecinie i powództwo oddala;

2. zasądza od Gminy Miasta S. na rzecz B. Ś. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

3. nakazuje pobrać od Gminy Miasta S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 3.140 zł (trzy tysiące sto czterdzieści) tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych;

II. zasądza od Gminy Miasta S. na rzecz pozwanej B. Ś. kwotę 2.700zł (dwa tysiące siedemset) tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym;

III. nakazuje pobrać od Gminy Miasta S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 6.279 zł (sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dziewięć) tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powódka Gmina Miasto S. wniosła o zapłatę na jej rzecz kwoty 125.568,34 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2006 r. Powódka podniosła, że w wyniku zabezpieczenia powództwa pozwanej B. Ś. utraciła możliwość wynajmowania przedmiotowego lokalu użytkowego w okresie od 1 listopada 2004 r. do 4 kwietnia 2006 r., skutkiem czego było unieważnienie postępowania przetargowego z już wyłonionym najemcą R. K..

Wyrokiem zaocznym z dnia 30 maja 2008 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie sygn. akt I C 183/08 zasądził od pozwanej B. Ś. na rzecz Gminy Miasto S. kwotę 125.568,34 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2006 r., zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 9.879 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a nadto nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności

Wyrokiem z dnia 20 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie utrzymał w mocy powyższy wyrok zaoczny z tą zmianą, że kwotę jak w punkcie I wyroku zasądził z odsetkami ustawowymi od dnia 5 czerwca 2006 roku do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na wniosek B. Ś., postanowieniem z dnia 17 września 2004 r. wydanym w sprawie I C 784/04 Sąd Okręgowy w Szczecinie zabezpieczył powództwo B. Ś. przez ustanowienie zakazu zawarcia przez pozwaną Gminę Miasto S. umowy najmu lokalu przy ul. (...) w S. z osobami trzecimi do czasu rozpoznania sprawy.

Powódka w niniejszym procesie a pozwana w procesie o wydanie wniosła zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia. Sąd Odwoławczy oddalił zażalenie.

W dniu 28 września 2004 r. podczas publicznego przetargu ustnego na najem lokalu użytkowego o powierzchni 1.632,10 m² stanowiącego własność Gminy S. położonego przy ul. (...) wyłoniono R. K., który wylicytował stawkę 5 zł/m². Czynsz z tytułu najmu za lokal został ustalony na kwotę 8.160,50 zł miesięcznie.

W pierwszych trzech miesiącach miała być zastosowana preferencyjna stawka w wysokości 2,09 zł/m², co dało kwotę czynszu 3 411,09 zł

W związku z zabezpieczeniem powództwa Gmina Miasto S. unieważniła przetarg na najem lokalu użytkowego przy ul. (...) w S. oraz zwróciła wadium wpłacone na poczet przedmiotowego przetargu przez R. K..

W dniu 5 kwietnia 2006 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanej B. Ś. i wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 maja 2005 r. oddalający powództwo o wydanie przedmiotowego lokalu użytkowego - uprawomocnił się.

W wyniku zabezpieczenia powództwa pozwanej B. Ś. powód utracił możliwość wynajmowania przedmiotowego lokalu użytkowego w okresie od 1 listopada 2004 r. do 4 kwietnia 2006 r.

Powódka wezwała pozwaną w dniu 30 maja 2006 r. do zapłaty kwoty 125.568,34 zł.

Pozwana odmówiła zapłaty dochodzonej kwoty.

Powód wniósł o zawiązanie pozwanej do próby ugodowej. Nie doszło jednak do jej zawarcia.

Powódka ponownie wezwała pozwaną do zapłaty objętej żądaniem pozwu kwoty, jednak wyznaczony w wezwaniu termin zapłaty upłynął bezskutecznie.

Pozwana w dniu 15 lutego 2007 r. sprzedała P. L. i A. L. lokal mieszkalny nr (...) o łącznej powierzchni 82,78 m² położony w budynku nr (...) w S. przy ul. (...). Lokal został wydany nabywcom do końca lutego 2007 r.

Po sprzedaży ww. lokalu mieszkalnego pozwana zamieszkała na stałe w Niemczech.

Przeciwko pozwanej Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie P. M. prowadził postępowanie egzekucyjne o sygnaturze akt KM 676/14 na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 maja 2008 r. sygn. akt I C 183/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 września 2008 r.

Pozwana powzięła informacje o wszczęciu ww. postępowania egzekucyjnego w dniu 26 sierpnia 2014 r. w Kancelarii Komornika P. M..

W dniu 16 października 2001 r. podczas publicznego przetargu ustnego na najem lokalu użytkowego o powierzchni 1.532,45 m2 stanowiącego własność Gminy S. położonego przy ul. (...) B. Ś. wylicytowała stawkę 7,50 zł/m2. Czynsz najmu za lokal został ustalony na kwotę 11.493,37 zł miesięcznie.

Lokal miał zostać przekazany protokolarnie po jego wydaniu przez bezumownych użytkowników.

Gmina S. zawarła z B. Ś. w dniu 19 listopada 2001 r. umowę najmu lokalu użytkowego położonego w S. przy ulicy (...).

Przedmiot najmu mógł być używany przez Najemcę wyłącznie w celu prowadzenia w nim działalności: sprzedaż mebli, artykułów wyposażenia mieszkań, wykończenia mieszkań, gospodarstwa domowego, sprzęt AGD, chemia gospodarcza, kosmetyki, odzież, obuwie, galanteria, materiały budowlane.

Wydanie przedmiotu najmu miało nastąpić po wydaniu lokalu przez bezumownego użytkownika.

Umowa została zawarta na czas nieoznaczony. Każda ze stron mogła ją wypowiedzieć z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia i ze skutkiem na ostatni dzień trzeciego miesiąca.

Najemca wpłacił kaucję w wysokości trzymiesięcznego czynszu najmu. Jeżeli kaucja nie została wykorzystana w celu zaspokojenia roszczeń w stosunku do Najemcy powstałych z tytułu nienależytego wykonania umowy to podlegała ona zwrotowi w terminie 30 dni od daty wydania przedmiotu najmu Wynajmującemu po zakończeniu najmu.

Pozwana złożyła wniosek o zmianę kaucji gotówkowej w wysokości 29.980 zł na inną formę zabezpieczenia. Powódka nie wyraziła zgody na powyższe.

Pozwana wielokrotnie zwracała się do Zarządu (...) o wydanie lokalu jednakże bezskutecznie.

W dniu 3 lipca 2003 r. bezumowny użytkownik przekazał przedmiotowy lokal powódce.

Pozwana w dniu 13 sierpnia 2003 r. zwróciła się o wydanie lokalu.

Powódka w dniu 22 sierpnia 2003 r. wypowiedziała pozwanej umowę najmu ze skutkiem na dzień 30 listopada 2003 r.

Pozwana wystąpiła o cofnięcie wypowiedzenia zaś powódka zażądała od pozwanej dokumentów, które potwierdzałyby, iż przystąpiła ona po stronie Gminy S. w procesie o wydanie przedmiotowego lokalu wejście w prawa strony na zasadach określonych w k.p.c.

Pozwana skierowała skargę do Prezydenta Miasta S.. W odpowiedzi powódka podtrzymała swoje stanowisko w sprawie, w tym zarzut, że powódka nie dotrzymała warunków przetargu.

Powódka zarzuciła pozwanej, że wystąpiła o wydanie przedmiotowego lokalu, pomimo braku pisemnej informacji co do przejęcia przez Gminę S. lokalu od bezumownego użytkownika.

Pozwana w dniu 13 kwietnia 2004 r. wezwała powódkę do wydania lokalu przy ul. (...).

Powódka zamierzała wynająć przedmiotowy lokal osobom trzecim w trybie bezprzetargowym. Powódka zaoferowała pozwanej przystąpienie do procedury bezprzetargowego przyznania lokalu.

Powódka zwróciła się z prośbą do Prezydenta Miasta S. o wydanie decyzji w sprawie lokalu użytkowego położonego przy ul. (...).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione na podstawie art. 746 § 1 k.p.c. Powyższy przepis jest podstawą prawną odpowiedzialności uprawnionego za szkodę wyrządzoną obowiązanemu przez wykonanie zabezpieczenia. Wskazał, że zgodnie z tym przepisem jeżeli powództwo bądź wniosek oddalono lub postępowanie umorzono, a także w przypadkach wskazanych w art. 744 § 2, obowiązanemu przysługuje przeciwko uprawnionemu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od dnia jego powstania. Wskazał, że w okolicznościach sprawy zawezwanie do próby ugodowej i postępowanie w sprawie I Co 2/07 przed Sądem Rejonowym w Szczecinie w myśl przepisu art. 123 § 1 punkt 1 k.c. przerwało bieg przedawnienia.

Roszczenie o naprawienie szkody powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu o odrzuceniu pozwu, umorzeniu postępowania albo o oddaleniu żądania, albo z chwilą uprawomocnienia się zarządzenia o zwrocie pozwu bądź też z upływem terminu określonego uprawnionemu do wytoczenia postępowania chyba że niewytoczenie sprawy nastąpiło wskutek zaspokojenia wierzyciela przez dłużnika, zaś naprawienia szkody obowiązanemu może dochodzić tylko w odrębnym procesie.

Wskazał, że odpowiedzialność z art. 746 jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka, w procesie o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną wykonaniem zobowiązania sąd bada jedynie cztery okoliczności. W pierwszej kolejności czy wystąpiła jedna z sytuacji, gdy roszczenie uprawnionego nie zostanie uwzględnione w postępowaniu rozpoznawczym tj. gdy uprawniony nie wniósł pisma wszczynającego postępowanie rozpoznawcze w terminie wyznaczonym przez sąd (art. 733) albo wskazanym w ustawie (art. 754), uprawniony cofnął pozew albo wniosek wszczynający postępowanie nieprocesowe (art. 203), pozew albo wniosek uprawnionego prawomocnie zwrócono, odrzucono albo oddalono, postępowanie rozpoznawcze umorzono, a postanowienie w tym przedmiocie uprawomocniło się lub zabezpieczenie zostało udzielone przed wszczęciem postępowania rozpoznawczego, zaś uprawniony nie wystąpił we wszczętym postępowaniu w sprawie o całość roszczenia lub też wystąpił o roszczenia inne niż to, które zostało zabezpieczone (art. 744 § 2). Następnie Sąd sprawdza czy obowiązanemu poniósł szkodę oraz czy zachodzi związek przyczynowy pomiędzy wykonaniem zobowiązania a powstaniem szkody majątkowej po stronie obowiązanego. Jednocześnie Sąd musi zbadać czy nie wystąpiła jedna z trzech okoliczności egzoneracyjnych tj. uwalniających uprawnionego od odpowiedzialności odszkodowawczej, a więc czy winę za wyrządzenie szkody w związku z wykonaniem zabezpieczenia ponosi obowiązanemu, czy winę za wyrządzenie szkody w związku z wykonaniem zabezpieczenia ponosi osoba trzecia, za której zachowanie uprawniony nie odpowiada oraz czy szkoda powstała wskutek siły wyższej.

Określenie wysokości należnego odszkodowania powinno zaś nastąpić z uwzględnieniem ogólnych zasad obowiązujących przy rozpatrywaniu roszczeń o naprawienie szkody, a w szczególności z uwzględnieniem art. 361-363 k.c. Zobowiązany do odszkodowania ponosi zatem odpowiedzialność tylko za normalne następstwa wykonania zabezpieczenia. Sąd Okręgowy powołał się na wyrok SN z dnia 25 lutego 2010 r. (V CKS 293/09), w którym SN stwierdził, iż odpowiedzialność na podstawie art. 746 § 1 k.p.c. jest niezależna od winy.

Sąd Okręgowy podniósł, że w przedmiotowej sprawie niewątpliwie zaistniała przesłanka w postaci oddalenia powództwa B. Ś. o wydanie lokalu. Ostatecznie w dniu 5 kwietnia 2006 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanej B. Ś. co doprowadziło do uprawomocnienia wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 maja 2005 r. oddalającego powództwo o wydanie przedmiotowego lokalu użytkowego. Jak już ustalono postanowieniem z dnia 17 września 2004 r. wydanym w sprawie I C 784/04 Sąd Okręgowy w Szczecinie zabezpieczył powództwo B. Ś., na jej wniosek przez ustanowienie zakazu zawarcia przez pozwaną Gminę Miasto S. umowy najmu lokalu przy ul. (...) w S. z osobami trzecimi do czasu rozpoznania sprawy. Tak, więc poza sporem pozostaje to, iż roszczenie, któremu pierwotnie udzielono zabezpieczenia, nie zostało przez Sąd uwzględnione.

W dalszej kolejności wskazał, iż wskutek udzielenia zabezpieczenia w postaci ustanowienie zakazu zawarcia przez pozwaną Gminę Miasto S. umowy najmu lokalu przy ul. (...) w S. z osobami trzecimi powódka zmuszona była unieważnić przetarg na najem lokalu użytkowego przy ul. (...) w S. oraz zwróciła wadium wpłacone na poczet przedmiotowego przetargu przez zwycięzcę przetargu. Tym samym powódka utraciła możliwość wynajmowania przedmiotowego lokalu użytkowego w okresie od 1 listopada 2004 r. do 4 kwietnia 2006 r., skutkiem czego było wspomniane wcześniej unieważnienie postępowania przetargowego z już wyłonionym najemcą R. K.. Oczywiście kwestią jest, że gdyby Sąd nie udzielił wówczas zabezpieczenia ww. sposób wskazany przez B. Ś., to powódka Gmina Miasto S. bez przeszkód mogłaby wynająć przedmiotowy lokal wyłonionej w przetargu osobie. W zaistniałej sytuacji przez cały okres trwania zabezpieczenia lokal nie mógł być przedmiotem obrotu prawnego, co w oczywisty sposób spowodowało powstanie szkody po stronie powódki. Tak więc nie ulega wątpliwości, iż pomiędzy wykonaniem zobowiązania a powstaniem szkody po stronie powódki zachodzi związek przyczynowy.

Ustalając wysokość szkody jaką poniosła powódka w związku z wykonaniem zabezpieczenia ustalił, że powódka nie miała możliwości wynajęcia przedmiotowego lokalu w okresie od 1 listopada 2004 r. do 4 kwietnia 2006 r. czy dnia poprzedzającego wydanie wyroku przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalającego apelację pozwanej B. Ś. uprawomocniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 maja 2005 r. oddalający powództwo o wydanie przedmiotowego lokalu użytkowego. W tym okresie powódka nie mogła uzyskiwać korzyści z tytułu czynszu. Wskazała ona, iż poniosła w związku z tym szkodę w wysokości 125.568,34 zł. Źródłem wyliczeń powódki był przetarg z publicznego przetargu w dniu 28 września 2004 r. i podana tam stawka wywoławcza w wysokości 4 zł/m². Po ustaniu postępień i trzykrotnym wywołaniu stawkę ustalono na 5 zł/m² i została ona przyjęta do dalszych obliczeń tj. do ustalania kwoty miesięcznego czynszu Biorąc pod uwagę powierzchnie przedmiotowego lokalu tj. 1632,10 m² miesięczna kwota czynszu powinna wynieść 8.160,50 zł. Trzeba również zaznaczyć, iż w pierwszych trzech miesiącach najemca mógł skorzystać z preferencyjnej stawki stosowanie dla np.: organizacji pozarządowych czy partii politycznych tj. 2,09 zł/m², co dałoby miesięcznie kwotę 3.411,09 zł.

Powódka była pozbawiona możliwości wynajęcia wskazanego lokalu przez 17 pełnych miesięcy, w tym trzech z preferencyjną stawką, oraz 4 dni w okresie od 1 kwietnia do 4 kwietnia 2006 r. Łącznie dało to kwotę 125.568,34 zł, którą powódka nie uzyskała wskutek wykonania zabezpieczenia. Na marginesie zaznaczyć trzeba, iż stawka za okres od 1 kwietnia do 4 kwietnia 2006 r. ustalona została w sposób proporcjonalny tj. 5 zł x 1632,10 m² x 4/30 co dało kwotę 1088,07 zł.

Biorąc pod uwagę spełnienie wszystkich przesłanek określonych w przepisie art. 746 § 1 k.p.c. Sąd w całości uwzględnił powództwo, przy czym w wyroku z dnia 20 maja 2015 roku Sąd orzekł mając na uwadze przepis art. 347 k.p.c. przy czym żądanie w zakresie zapłaty odsetek w oparciu o przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. tj. co do terminu wymagalności należało zmienić mając na uwadze ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 30 maja 2006 roku jak na karcie 18 akt, w którym wezwano pozwaną do zapłaty kwoty jak w pozwie miało nastąpić do dnia 5 czerwca 2006 roku.

Jednocześnie Sąd Okręgowy stwierdził, iż nie wystąpiła żadna z trzech okoliczności egzoneracyjnych tj. uwalniających uprawnionego od odpowiedzialności odszkodowawczej gdyż obowiązany w żaden sposób nie przyczynił się do powstania szkody, nie można również przypisać winy żadnej osobie trzeciej za której zachowanie uprawniony nie odpowiada, a także nie ulega wątpliwości, iż szkoda nie powstała wskutek działania siły wyższej.

Na marginesie Sąd Okręgowy zaznaczył, że bez znaczenia są okoliczności podnoszone przez pozwaną dotyczące np.: braku jej winy czy faktu, iż w żaden sposób nie wpłynęła na decyzję o unieważnieniu przetargu. Jak już wspomniano we wcześniejszych rozważaniach odpowiedzialności wynikająca z art. 746 § 1 k.p.c. oparta jest na zasadzie ryzyka, a więc nieistotna jest kwestia zawinienia bądź nie po stronie pozwanej. Wystarczy więc, że wystąpią obiektywne przesłanki z przywołanego wcześniej przepisu kodeksu postępowania cywilnego. W przedmiotowej sprawie powódka skutecznie wykazała ich wystąpienie.

Apelację od tego wyroku złożyła zaskarżając wyrok o całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia, to jest art. 746 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące nieuwzględnieniem z urzędu upływu terminu prekluzyjnego, a tym samym wygaśnięcia roszczenia
- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia, to jest art. 746 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwą interpretację, skutkującą uznaniem, iż termin realizacji roszczenia, objętego dyspozycją przywołanego przepisu nie uległ przerwaniu, podczas gdy roczny termin realizacji roszczenia jest terminem zawitym, do którego nie mają zastosowania przepisy art. 121 § 1 pkt 1 k.c.
- naruszenie prawa materialnego, to jest art. 121 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego niewłaściwą interpretację, skutkującą przyjęciem, iż wszczęcie postępowania o zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu zawitego.

Wniosła o:

- zmianę wyroku Sądu Okręgowego z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie I C 1439/14 poprzez uchylenie wyroku zaocznego z dnia 30 maja 2008 r. w sprawie I C 183/08 Sądu Okręgowego w Szczecinie , oddalenie powództwo w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7.200,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego
- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej koszty postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej za udział w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i obciążenie pozwanej kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się zasadna.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który nie jest sporny między stronami. Sąd Apelacyjny przyjmuje go za własny.

Na uwzględnienie zasługuje zgłoszony w apelacji zarzut wygaśnięcia roszczenia. Zgodnie z art. 746 §.1 , zd. ostatnie k.p.c. roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od dnia jego powstania. Uwadze Sądu Okręgowego umknęła okoliczność, że termin ten ma charakter prekluzyjny, co wynika z użytego w przepisie sformułowania

„roszczenie wygasa”. Podobny pogląd został też zaprezentowany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 2012, , sygn. II CSK 715/11, w którym przy okazji interpretowania art. 746 k.p.c. mowa o rocznym terminie prekluzyjnym i terminie zawitym. Ma to istotne znaczenie w okolicznościach niniejszej sprawy, albowiem wygaśnięcie roszczenia oznacza, że nie może być ono dochodzone. Zasadnie wskazuje pozwana, że przepisy art. 123 k.c. normujący przerwanie biegu przedawnienia nie mogą być wprost zastosowane do terminu prekluzyjnego.

Od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321) nastąpiło usunięcie art. 117 § 3 k.c., Przepis ten pozwalał sądowi nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia, jeżeli nie przekraczał lat trzech, a opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne. Na gruncie tego przepisy orzecznictwo dopuszczało ostrożne stosowanie go do terminów zawitych. Po usunięciu art. 117§ 3 k.c. zastosowanie do terminów zawitych przepisów o biegu terminów przedawnienia stało się jeszcze trudniejsze.

W uchwale z dnia 10 marca 1992 r., sygn.. III CZP 10/92 wydanej w stanie prawnym obowiązującym od 1 października 1990 r. (Dz U. Nr. 55, poz. 321) wskazał, że w wyjątkowych sytuacjach do terminów zawitych mogą znaleźć przepis art. 121 pkt 4 w drodze analogii. W okolicznościach będących kanwą tego wyroku chodziło o

restrykcje stanu wojennego oraz wszczęcie postępowania karnego z powodu prowadzonej działalności politycznej, uniemożliwiający zainteresowanemu członkowi spółdzielni bezpieczny powrót do kraju w kontekście możliwości skorzystania z uprawnień z art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze ograniczonych terminem zawitym.

Dochodzone przez powodową Gminę odszkodowanie ma pokryć szkodę, jakiej powódka doznała w okresie od 1 listopada 2004 r. do 4 kwietnia 2006 r. na skutek niemożności uzyskania czynszu za najem nieruchomości objętej zabezpieczeniem roszczenia. Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 kwietnia 2006 r., sygn. I ACa 760/05 została oddalona apelacja powódki od wyroku oddalającego jej powództwo o wydanie lokalu użytkowego przy ul. (...). Tak, więc roczny termin do dochodzenia odszkodowania zaczął biec dnia 5 kwietnia 2006 r. a skończył się, zgodnie z art. 112 k.c., w dniu 5 kwietnia 2007 r.. Powódka złożyła zaś pozew w niniejszej sprawie w dniu 21 lutego 2008 r. po upływie roku od ostatniego dnia powstania szkody. Wbrew twierdzeniom powódki w niniejszej sprawie bez znaczenia jest zmiana przepisu art. 746 k.c., która nastąpiła w dniu 3 maja 2012 r. (zmiana KPC Dz. U. 2011.233.1381). Roczny termin liczony od powstania szkody i od powstania roszczenia, są w sprawie zbieżne.

W niniejszej sprawie nie było przeszkód aby powodowa Gmina wytoczyła pozew o zapłatę odszkodowania w ciągu roku od powstania szkody i powstania roszczenia. W dniu 29 grudnia 2006 r. powódka reprezentowana przez kancelarię adwokata i radcy prawnego zawiadzała pozwaną do próby ugodowej. Postępowanie w sprawie I Co 2/07 toczyło się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie i nie doprowadziło do zawarcia ugody. W tych okolicznościach wybór postępowania ugodowego zamiast postępowania zmierzającego do uzyskania wyroku zasądzonego nie usprawiedliwia opóźnienia w dochodzeniu roszczenia, do dochodzenia którego z woli ustawodawcy został zastosowany termin zawity, powodujący wygaśnięcie roszczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił wydany w sprawie wyrok zaoczny i oddalił wniesione powództwo. Konsekwencją powyższego była również zmiana w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu wynikającej z art. 98 k.p.c. Na podstawie §§ 2,6, pkt 6 rozp. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) – Dz. U. Nr 163, poz.1348, ze zm. Ustalił wynagrodzenia adwokackie pozwanej na kwotę 3600 zł. plus 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie II Sąd Apelacyjny obciążył powódkę kosztami postępowania apelacyjnego stosownie do art. 98 § 1 i 3, i art. 108 § 1 k.p.c. w wysokości 2700 zł tytułem kosztów wynagrodzenia adwokackiego pełnomocnika pozwanej - podstawie §§ 2,6, pkt 6 i 13, ust 1 pkt 2 cyt. rozp. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie .

W punkcie I. 3. wyroku nakazał pobrać od powódki kwotę 3140 zł. tytułem nieuiszczonych przez pozwaną kosztów sądowych- opłaty sądowej od sprzeciwu, w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, a w III wyroku nakazał pobrać od powódki kwotę 6279 zł tytułem nieuiszczonych przez pozwaną kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym(opłaty sądowej od apelacji) – na podstawie art. 113 ust. 1 u. o k.s.c. albowiem pozwana była zwolniona od kosztów sądowych w całości.

SSA T. Żelazowski SSA D. Rystał SSA I. Wiszniewska